

ULKOASIAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 9/2003 vp

Hallituksen esitys Kirgisian tasavallan kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 17 päivänä kesäkuuta 2003 lähettänyt ulkoasiainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen Kirgisian tasavallan kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan

kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (HE 25/2003 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa on ollut kuultavana

- yksikön päällikkö Jukka Nystén, ulkoasiainministeriö.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Kirgisian tasavallan kanssa 3 päivänä huhtikuuta 2003 allekirjoitetun sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen ja voimaansaattamislakiehdotuksen. Sopimuksen tarkoituksena on selkiinnyttää erityisesti sijoituksia koskevia oikeudellisia perusteita maiden välillä sekä edistää ja tiivistää taloudellista yhteistyötä Kirgisian tasavallan kanssa. Sopimuksen avulla halutaan varmistaa suotuisat edellytykset toisen sopimuspuolen kansalaisten ja yritysten sijoituksille toisessa sopimusmaassa sekä

tunnustetaan tarve suojella niitä. Sopimus tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä, kun sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen täyttäneensä valtiosäännöissään sopimuksen voimaantulolle asetetut vaatimukset. Esitykseen sisältyy lakiehdotus eräiden lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin sopimus tulee voimaan.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä

syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksen-

mukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

Kirgisian luonnonvarat ovat suhteellisen vähäiset, ja maan ulkomaankauppa ja energiantoimitukset ovat riippuvaisia Venäjästä ja muista IVY-maista. Kirgisian talous on lisäksi kärsinyt Aasian ja Venäjän talouskriisien vaikutuksista. Yli puolet maan väestöstä elää köyhyysrajan alapuolella. Talous on kuitenkin alkanut elpyä kansainvälisten rahoituslaitosten tuen ja kaivosteollisuuden suuntautuneiden investointien avulla. Viime aikoina myös kullantuotanto on lisännyt teollisuustuotannon kasvua. Suorat ulkomaiset investoinnit ovat kuitenkin edelleen vaatimattomia, esim. vuoden 2001 investoinnit olivat noin 35 miljoonaa dollaria. Kirgisian huomattavasta vesivoimakapasiteetista vain pieni osa on otettu käyttöön, ja maa on etsinyt sijoittajia vesivoima-projekteihin.

Suomen kokonaisvienti Kirgisiaan oli 4,3 miljoonaa euroa vuonna 2001. Tärkeimmät vientiartikkelit olivat erikoiskoneet, moottoriajoneuvot, paperi ja pahvi, sokeri ja puhelimet. Suomen kokonaistuonti vuonna 2001 Kirgisiasta oli 200 000 euroa. Tärkeimmät tuontiartikkelit olivat puutavara, rauta, malmit ja metalliromu. Kirgisian on Suomen kahdenvälisen kehitysavun keskeinen kohdema Keski-Aasiassa. Suomella on kehitysyhteistyöhankkeita pankkitoiminnan kehittämisessä sekä ympäristö- ja terveydenhuoltosektoreilla.

Valiokunta pitää tärkeänä, että Suomen kahdenvälisen kehitysavun keskeinen toimiala on ympäristösektori. Suomi rahoittaa mm. hanketta

radioaktiivisten jätteiden kartoittamiseksi. Kirgisiassa on yhteensä 56 ydinjätealuetta, ja ydinjätteen varastointi on edelleen vaikea ongelma. Kehitysyhteistyöllä pyritään kehittämään jätehuoltoa ja luomaan pohjaa laajemmalle kansainväliselle ydinalan yhteistyölle Kirgisiassa. Terveystieteiden tutkimuksessa Suomen keskeinen projekti on keuhkosairauksien torjuntaohjelma.

Suomi pyrkii kahdenvälisellä sijoituksella edistävällä ja suojaavalla sopimuksella turvaamaan yritysten ja teollisuuden yleiset toimintaedellytykset Kirgisiassa. Investointisuojaus sopimus pyrkii suojaamaan sijoituksia poliittisilta riskeiltä ja lisäämään sijoitusympäristön ennakoitavuutta ja alentamaan siten yritysten sijoituskynnystä. Keskeisimmät erot sopimuksessa verrattuna Suomen mallisopimukseen koskevat pakkolunastusta, aiheutettujen vahinkojen korvaamista, varojen siirtoa sekä sopimuksen muuttamista.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella ulkoasiainvaliokunta ehdottaa,

että eduskunta hyväksyy Helsingissä 3 päivänä huhtikuuta 2003 tehdyn Suomen tasavallan hallituksen ja Kirgisian tasavallan hallituksen välisen sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen ja

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 16 päivänä lokakuuta 2003

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Liisa Jaakonsaari /sd	Suvi Lindén /kok
vpj.	Mari Kiviniemi /kesk	Petri Neittaanmäki /kesk
jäs.	Ulla Anttila /vihr	Kalevi Olin /sd
	Jouni Backman /sd	Maija Perho /kok
	Anneli Jäätteenmäki /kesk	Ben Zyskowitz /kok
	Kimmo Kiljunen /sd	vjäs. Esko-Juhani Tennilä /vas.
	Henrik Lax /r	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Raili Lahnalampi.